

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisev ne vračamo.

Št. 77.

Ljubljana, petek 3. aprila 1936

Leto II.

Majhen ogenj je lahko pogasiti; če ga pa pustiš, ga reke več ne pogasijo.

Sekspir.

Dnevna pratika

Petek, 3. aprila 1936. Katoličani: Marija sedmih žalosti. Pravoslavni: 21. marca 1936. Jakob.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Dr. Kmet, Tyrševa cesta; Mr. Trnkoz, Mestni trg; Mr. Ustar, Selenburgova ulica.

Vreme

Jugoslavija. Prevladuje vedro v vsej kraljevini, delna oblačnost v severozapadnih krajih. Temperatura se je zvišala v severnih krajih, v ostalih delih se ni spremenila. Zaječar O. C. Zagreb 21 C.

Napoved za danes: Oblačno na severni polovici. Dežja bo nekoliko v zapadnih krajih. Temperatura se bo še dvignila. Sonce vzhaja ob 5.17, zahaja ob 18.07.

Dunajska napoved: Spremenljivo, oblačno z dežjem. V alpskem predelu nekoliko hladnejše. V notranjem območju pa mirno vreme.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 3. aprila: zaprto.

Sobota 4. aprila: Juarez in Maksimilijan. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek 3. aprila: ob 15. uri: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Dijaška predstava.

Sobota 4. aprila: Saloma. Red C.

Kino

Sluga: Tako se je končala ljubezen.

Matica: Sily simfonija.

Union: Variete.

Siška: Tanja.

Ideal: Artisti.

Radio Ljubljana

Petek, 3. aprila. Ob 11: Šolska ura: O postanku jam in drugih kraških pojavih, g. Mihler, 12: plošče, 12.45: poročila, 13: napoved časa 13.15: plošče, 14: vreme, borza, 18: Ženska ura: Kriza družine, ga. Vodé, 18.20: plošče, 18.40: Pravna ura: O zemljiški knjigi, g. Bidovec, 19: poročila, 19.30: Narodna ura: Naša tržišča na vzhodu in zapadu, g. Zoričič, Zagreb, 19.50: plošče, 20.10: Duet klavir in harmonij, g. G. Gnjazda, ter g. Kaškarov.

Borza

Za 3. april

Današnja	povprečna	vrednost
tujega denarja		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.76
1 nemška marka		17.61
1 belga		7.42
1 šv. frank		14.27
1 angl. funt		217.00
1 am. dolar		43.45
1 fr. frank		2.89
1 Kč.		1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.20
1 nemška marka	13.98
1 angl. funt	250.00

Eksekucije in klic na pomoč — Voli ven, denar noter — Pred množico radovednežev je izginila v valovih — Bolezen in ljubezen — Usoda pregnanih ruskih knezov in kneginj — Brezposelni in princesa

Resen položaj na abesinskih bojiščih

Addis-Abeba, 2. aprila. a. Agencija »Radio« javlja, da je cesar Haile Selasije z močnim odporom dosegel, da je ustavil nevarno italijansko prodiranje proti Sokoti. Italijanski avioni so ob tej priliki bombardirali abesinske čete, vendar pa ne s plinskimi bombami, ker je bila nevarnost, da radi vetra, ki je pihal proti severu, zastrupijo svoje lastne čete. Abesinska vojska, ki je bila v odlični formi, je na mnogih mestih vpadla italijanskim četam v boke, ki so se morali umakniti.

Hudi boji se vrše tudi severno od Gondarja, kjer imata rasa Ajelu in Imru svoje trdne postojanke. Veliko strateško izgubo pomeni za oba rasa izguba postojank ob levem bregu reke Takaze, ki sta jih morala zapustiti radi italijanskega artilerijskega ognja in bombardiranja s plinskimi bombami. Severno od jezera Ašangi se bore oddelki rasa Mulugete in nekateri oddelki rasa Sejuma, ki so bili poslani iz Tembijena kot ojačenja.

Na južni fronti ob velikih jezerih, je ras Makonen zašel v nevarnem položaju. Njegova vojska je sicer v borbi moža proti možu odlična, toda neprestano bombardiranje povzroča, da se vojska vedno bolj krči.

Med Webi Šebeli in Ganale Doria ni bilo nikakih večjih dogodkov, ker je italijanska vojska v Ogadenu z namenom, da bi prodrla do Hararja, pričela z intenzivno ofenzivo, ki traja že par dni.

V Ogadenu vodi krvave bitke ras Nasibu južno od Dagaburja in v okolici Warandaba. Radi strahovitega bombardiranja so morale abesinske čete prepustiti Sasabaneh Italijanom. Očitno se vodi borba za Dagabur. Po dosedanjih uspehih se vidi, da ras Nasibu le s težko brani svoje položaje.

V Addis-Abebo je prispela večja količina plinskih mask, ki bo odposlana na obe fronti.

Demantirajo se vesti, da so abesinske čete pod poveljstvom cesarja pri zadnji bitki imele 10.000 mož izgub.

Popolnoma nepristransko poročilo agencije je, da so abesinske čete na vseh frontah v zelo kritičnem položaju. Dopisniki s front poročajo, da Abesincem kakšna večja operacija ne bi uspela radi takojšnjega italijanskega bombardiranja iz letal. Italijani so v zadnjem času še pomnožili svoje letalske eskadre.

O teh dveh bo govorila vsa Ljubljana!

Oba igrata glavni vlogi v senzacionalnem vefilmu »Vse mesto govori o tem.« — Edvard Robinson in Jean Arthur. Film, ki je eden najna-

petejših, nam predločuje ogorčeno borbo ameriške policije s kraljem gangsterjev, sovražnikom države št. 1., ki je oropal pol Amerike!

15.000 kg bomb...

Rim, 2. aprila. i. V zadnji bitki ki se je končala s popolnim porazom cesarja Haile Selasije, je sodelovalo 70 italijanskih avionov, ki so vrgli skoraj 15.000 kg eksplozivnih snovi na sovražnika. V bitki, ki jo je prav za prav sprožil sam cesar, sta sodelovala tudi rasa Sejuma in Kasa. Posledice te nove bitke bodo za vojsko cesarja Haile Selasije odločilnega pomena.

Litvinov doma

Varšava, 2. aprila. v. Pet poročila, da bo sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov, ki je te dni obiskal Becka, odpotoval v Moskvo.

Ban o banovinskem proračunu

Včeraj se je vrnil iz Beograda kjer se je mudil po službenih opravkih, ban dr. Marko Natlačen, ki je poročevalcu »Slovenca« dal daljšo izjavo o banovinskem proračunu za leto 1936/37, iz katere posnemamo:

»Proračun dravske banovine je bil odobren z odlokom ministra financ z dne 30. marca t. l. Kakor znano, je razpravljal o tem proračunu banski svet na svojih sejah v času od 17. do 22. februarja t. l. Banska uprava je predložila finančnemu ministru proračun bistveno one vsebine, kakor je bil predmet razprav banškega sveta. Finančni minister je proračun odobril, kar se tiče dohodkov in izdatkov, v oni višini, kakor mu je bil od banske uprave predložen«.

Seja angleškega parlamenta odložena

London, 2. aprila. n. Kakor se doznava, je ministrski predsednik Baldwin odložil sejo spodnje zbornice.

Mehiški uporniki

Meksiko, 2. aprila. e. V Mehiki se že delj časa vodi uporniška vojna. Vladnim četam je uspelo, da so pri kraju Celaya, ki se nahaja v zvezni državi Gunayuto, premagale nek oddelek upornikov. Na obeh straneh je bilo nekaj mrtvih in ranjenih.

Pri plezanju na goro Elbrus v Kavkazu, ki je 5000 m visoka, so se smrtno ponesrečili štirje turisti, dočim so štirje dobili zelo težko poškodbe.

Dnevna kronika

— V društvu »Soča« v Ljubljani se bo vršilo prihodnje soboto ob pol 9-ur zvečer v salonu pri »Levu« zelo interesantno predavanje g. Iv. Dolenc središ. šol. inšpektorja, ki se glasi: »Mostar in okolica«. G. predavatelj nam bo natančno opisal pester doživljanje iz življenja v mestu, ki je v svojem starem delu zelo dobro ohranilo svoj orientalski značaj, tako da je za zapadnjaka, ki hoče spoznati orient, posebno vabljivo. Nadalje bo nas seznanil z našimi muslimani v preteklosti in sedanjosti. To lepo in zanimivo predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Vstop vsem prost.

— Splošno žensko društvo bo imelo svoj redni občni zbor v četrtek 16. aprila 1936 ob 16. uri v društvenih prostorih. Rimska c. 9. —

— Iz Zasavja. Tudi pri nas se je s pomladjo začelo novo življenje. Po vsej savski dolini veje nov duh in umevno tudi Kresnice nočejo zaostati v tem novem življenju. Tudi gradbena delavnost se je začela na vsej črti. Tako n. pr. dovršuje svojo lepo vilo g. Špunt, sodni uradnik iz Ljubljane. Delo je sicer že del časa stalo, vendar bo vila kmalu dovršena ter bodo s tem dobile Kresnice lepo stavbo, ki bo kraju vsekakor v okras.

— Redni letni občni zbor Bolniške blagajne ljubljanskih mestnih nameščenecv bo v ponedeljek, dne 6. aprila t. l. ob 18. uri v zborovalni dvorani mestnega poglavarstva z običajnim dnevnim redom. K polnoštevilni udeležbi vabi načelstvo.

— Umrla je v št. Vidu ga. Julijana Pavlič, posestnica in poštarica v p. N. p. v m. Preostalin sožalje!

— Sodniška napredovanja. V višjo položajno skupino so napredovali: gg. Ivan Moškon, starešina sreskega sodišča v Kozjem, Slavko Papež, starešina sreskega sodišča v Trzinu, in Valentin Benedik, starešina sreskega sodišča v Kranju.

— G. Ivan Vrančič, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani je bil imenovan za podpredsednika Stola sedmorice v Zagrebu. Čestitamo!

— Iz sodnopisarniške službe. Za pisarniške sodne oficije v VIII. pol. skupini so postavljeni sodni kancelisti: gg. Anton Čmer v Celju, Fran Bokalič v Kamniku, Ferdo Paradiž v Kočevju, Filip Čegovnik v Prevaljah, Janez Zagar v Rogatcu, Fran Ferjančič v Prevaljah, Fran Holz v Mariboru, Jože Hebar v Novem mestu in Josip Pinter v Ptuj. Tehnični uradnik Josip Novšak pa v VIII. pol. skupino pri okrožnem sodišču v Mariboru.

— Odborne vesti. Z odlokom poštne ministra je postavljen v istem svojstvu v 8. brzojavno telefonsko tehnično sekcijo v Ljubljani s sedežem na Bledu g. Miroslav Cerkvenik, tehnični manipulant.

— II. razred v bolnišnicah ostane. Oddelek za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani je dobil sporočilo, da se odlok, s katerim se s 1. aprilom ukinja II. razred v bolnišnicah, razveljavlja. II. razred torej ostane. Izdan bo pa nov pravilnik za bolnišnice, ki bo uredil tudi to zadevo.

— Nova opereta »Pesem ljubezni« je po skušnjah sodeč jako posrečena stvar z izredno lepimi melodijami, domače delo, ki bo prav gotovo uspelo. Premiera bo v nedeljo 5. t. m. zvečer.

Novi zapletljaji Nemirna Evropa, nemirni Vzhod Napetost na Vzhodu

Ljubljana, 2. aprila.
V mednarodni politiki je prišlo te dni do dveh novih pomembnih dogodkov, ki bosta imela nedvomno velik odmev v svetu. Mislimo na uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Avstriji in na vojaško zvezo med Sovjetsko Rusijo in Zunanjo Mongolijo.

Militarizirana Avstrija

Avstrijski zvezni svet je na dan prvega aprila sprejel od zvezne vlade predloženi zakon o uvedbi splošne vojaške dolžnosti. Zakon določa, da se morejo avstrijski državljani moškega spola od končanega 18. do končanega 42. leta poklicati za gotovo dobo v vojaško službo, bodisi z orožjem, bodisi brez njega. Podrobne določbe o splošni vojaški dolžnosti bo izdal zvezni kancelar v sporazumu s posameznimi ministri.

Velefilm senzacij, napetosti, sijajnega humora!
Film, ki je na Dunaju žl pred kratkim ogromen uspeh!
Film, o najsrditejši borbi policije s kraljem gangsterjev - sovražnikom države štev. 1.

Vse mesto govori o tem

V dvojni vlogi sloviti
EDVARD ROBINSON

PREMIERA tega izrednega filma bo v soboto v KINU SLOGI.

Na merodajnih mestih seveda zatrjujejo, da ta zakon še ne pomeni uvedbe splošne vojaške dolžnosti, kakor se je to zgodilo v Nemčiji 16. marca lanskega leta, češ, da imajo ti ukrepi samo defenzivni značaj, vendar je dejstvo, da dobiva Avstrija z novim zakonom regularno vojsko najmanj 150.000 mož ki je po večavnih mednarodnih pogodbah ne bi smela imeti. Da pa se to razbrati tudi iz govora, ki ga je imel ob priliki uvedbe novega »akona avstrijski kancelar dr. Schuschnigg, ki je med drugim poudaril, da Avstrija ne more priznati nobenih omejitev lastnih vojaških sil.

V splošnem smatrajo, da je ta korak avstrijske vlade v neposredni zvezi z zadnjo konferenco »italijanskega trikota« v Rimu. V Pragi pa že izražajo bojazen, da se bo sedaj najbrž tudi Madžarska skušala osvoboditi vojaških določb trianske mirovne pogodbe. Seveda pa CSR tudi ne drži križem rok in prav te dni se je v okviru poslanske zbornice pričela razprava o novem zakonu za državno obrambo.

Japonska je zaradi te nove pogodbe že protestiral v Moskvi. Zastopnik Litvinova Stomonjakov pa je japonskemu poslaniku odgovoril, da je že 21. februarja sporočil japonski vladi, da je Sovjetska Rusija prevzela obveznost, da bo pomagala Zunanji Mongoliji, če bi jo kakšna druga država napadla. Ta obveznost pa ni nova, ker obstoji dejansko že od leta 1921, ko sta Sovjetska Rusija in Zunanja Mongolija v obrambi pred skupnim napadom na njuno ozemlje sklenili dogovor o vzajemni pomoči. Letos 13. marca sta obe državi to pismeno obveznost le še ustmeno potrdili.

Med tem pa prihajajo z Daljnega vzhoda čedalje bolj pogosta poročila o spopadih na mandžursko-mongolski meji, tako da se celo že govori o pravem začetku vojaških operacij — brez napovedi vojne.

— Preplašeni mesarji so hitro hoteli preprečiti strahotno konkurenco, ki jim je pretela 1. aprila, ko smo napovedali prodajo cenejšega mesa na Figovčevem dvorišču. Telefoni so zapeli, da bi se kmalu potrgale žice od ogorčenih basov mesarskih mojstrov, povsod so jim pa povedali, da na klavnici niso pobili in zaklali nobenega umnega živinorejca, in tudi dohodarstveni urad ni ničesar vedel o uvozu mesa zaklanih živinorejcev. Tudi kuharice so pregledale, da nismo nikjer pisali o cenejši govedini, pač pa smo še povdarili, da bo meso samo od naših priznanih umnih živinorejcev, ki pa jim menda res prihaja na misel, če ne bi kazalo na ljubljanski trg pošiljati poceni govedine teletine in svinjine. Potegnjeni nam naj ne zamerijo nedolžne aprilske šale, saj se vendar tudi novinarji po splošno priznani pravici smejo malo zlagati.

Beseda dneva

Zakaj za vsako početje je čas in sodba; kajti težko obremenja človeka zlo. Zakaj on ne ve, kaj se godi; ker kdo mu oznanja, kako se zgodi? Noben človek ni vladar duhu, da bi zadržal duha; in nihče nima vlade nad dnevom smrti.

(Sv. pismo: propovednik, pogl. 6 — 8.)

Ljudsko delo

Prijatelj ob Cerkniškem jezeru:

Zahvaljujemo se Vam za po zdrave in izražene simpatije. Gosp. farizejev in pismarjev proti našemu listu je samo dokaz, da smo na pravi poti, in mi pojdemo to pot naprej. Vemo, da smo jim trn v očesu in da bi nas najrajši utopili v žlici vode, ako bi mogli, toda to nas nič ne vznemirja in končno se tolažimo s pregovorom: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. In naj se le danes prevzetno šopirijo, jutri utegnejo biti spet po hlevni. Vse se obrača in vse se povrača.

Mi pravimo tako: Če izpoveš dujš krščanstvo, tedaj moraš krščanstvo tudi dosledno izvrševati v vsem in povsod. Tudi v političnem boju. In tudi v konkurenčnem boju. Ne smeš izobešati na svojo firmo table krščanstva, da nanjo vabiš ljudi, če pa tvoje poslovanje ni krščansko. Ker to je potem samo sleparjenje.

Mi se s krščanstvom ne šopirimo, ker ga nosimo v srcu in ne na jeziku. In ker se čutimo kristjane, smatramo za svojo samo umevno dolžnost, da vodimo tudi naš list v krščanskem duhu. In v tem duhu smo glasniki miru, bratoljubja in sloge.

A ne glede na ta načela zahteva tudi naš program javnega dela, da se zavzemamo za ljudsko složnost in skupnost, ker vidimo v tem predpogoj vsakega resničnega napredka, zlasti pa v današnjem času. Ne bo prišlo do izboljšanja sedanjih razmer in do ozdravljenja našega državnega življenja, dokler bodo ljudske sile razcepljene in s tem oslajene.

Resnično za ljudstvo in ljudske interese dela samo tisti, ki ljudstvo združuje, ne pa ga razdvaja. A nikjer niso ljudske sile tako razcepljene kakor pri nas Slovencih. Saj ni mogoče pokreniti pri nas niti ene — recimo — navadne praktične gospodarske akcije, ki bi imela značaj ljudske skupnosti in složnosti. Čim je stvar vznikla, že so vmes razdiralne roke, pa se vse podere. Kam pridemo Slovenci v takih razmerah? Saj vidimo, do kam smo že prišli!

Zdaj pa naj bi še naš list posegal v vse te domače razprtije in pomagal razdvajati? Ne! To ni naša pot — pot pravih prijateljev ljudstva vodi k cilju ljudske složnosti in skupnosti.

**Pavla Wessely
in Willy Forst**
danes poslednjič v nepozabnem
velefilmu

**Tako
se je končala
ljubezen**

Predstave
ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Kino Sloga, tel. 2730

Ustavitev eksekucij —

in končna ureditev vseh dolgov

Ljubljana, 2. aprila.

Z ozirom na časopisne vesti, da je gospodarski komite gg. ministrov pristopil k končni ureditvi vprašanja do'gov in ustavitve eksekucij, so snoči odposlali trgovske in obrtne organizacije in pripravljali odbor društva dolžnikov in društvo posestnikov hiš, g. predsednika ministrskega sveta dr. M. Stojadinovića ter ostalim gg. ministrom, posebno pa g. ministru dr. Kreku brzojavno

prošnjo, da se naj ustavijo eksekucije za vse stanove, ne samo za kmete, ter da naj raztegne razdolžitve tudi na trgovce, obrtnike, uradnike, delavce, na vse, ki so investirali ob visokih cenah in so danes pred polomom zaradi katastrofalnega padca cen ter padca zaslužkov in dohodkov.

Vsi pričakujejo, da se problem reši na zadovoljiv način za vse stanove.

Mi smo pa zavber flosarji...

Maribor, v aprilu 1936.

V tem času se prične sezona dravskih splavarjev, ki traja vse tja do jeseni ko vode upadejo in ko poneha gradbena sezona. Po šest, osem, celo deset splavov se ustavi dnevno v Pristanišču v Mariboru, kjer je prva postaja na dolgi poti v Osijek, Zemun ali Beograd, kamor splavarji po Dravi les iz Dravske doline. Les je prodan že vnaprej in ga splavarji transportirajo po Dravi pretežno za tvrdki Steiner iz Vukovara ter »Jugoles« iz Celja, ki sta bili do nedavna največji lesni trgovini. Splave sestavijo večina v Dravogradu ali Vuzenici, nekateri pridejo tudi iz Libelič na Koroškem.

Splavarjenje zahteva trdnih mišic in železne volje, ko splav drči v ozki in mestoma skalnati strugi Drave, ki si krči pot v ozki dolini med Pohorjem in Kozjakom. Sele od Maribora dalje je po njem brezskrbnejša. Splavarji si v Mariboru preskrbe vse potrebno za dolgo pot, ki traja sedem in še več dni. Mariborski občini morajo plačati predpisano pristojbino za postanek v Pristanišču.

Mariborske Benetke

Kaj bi nam lahko povedale o zatopljeni preteklosti naše Benetke kot pravi Mariborčani levemu obrežju Drave ob državnem mostu? Eno predvsem: da je vse na svetu minljivo... Kje so tisti časi, ko je bilo na Pristanu živahno vrvenje, ko se ni bilo dobrih cest in železnic? Mimo državne ceste Dunaj - Trst, ki je peljala po sedanjih Aleksandrovi cesti in Vetrinjski ulici kar čez prejšnji lese-seni dravski most, je bila Drava važna prometna žila. Življenje na Pristanu oziroma Benetkah je bilo zelo pestro. Mnogo gostiln, trgovin, delavnic. Zlasti kovačnice so bile potrebne voznikom.

Kako je danes

Se stojijo mariborske Benetke. Spomin na pretekle dni. V vodo segajoče hiše so kot nekoč, stare so nekaj stoletij. Okoli pa se je spremenilo vse. Visoko nad Pristanom se boči moderen državni most. Nižje doli je železniški most — nove prometne žile, ki so že zdavnaj ubile romantiko ob Benetkah, obujajo spomin na stare dni ter vzbujajo radovednost tujcev in domačinov. Splavi pristajajo, okinčani s trobojnico in zelenjem. Meščani po sto in sto-krat znova strme z mosta doli na življenje v Pristanu ter vedno znova občudujejo to in ono. Pomnost vzbuja »kajuta«, kjer

imajo splavarji slamnato ležišče, pred tem pa je glinasto ognjišče. Vse je preprosto, revno, a vseeno prikupno in pestro. Postave splavarjev so močne, sami zdravi in mišičasti možje in fantje s Pohorja in Kozjaka.

Zvečer med flosarji

Prvi mrak je, tik pred nastopom krasne, zvezdne pomladne noči. Na splavih žare ognji. Splavarji si pripravljajo večerjo. Po ozki deski stopim na enega splavov. Možje in fantje me opazijo šele, ko sem tik ob ognjišču.

»Dober večer!« pozdravim.

»Bog ga daj!« je odgovor. Radovedno me gledajo, kaj hočem v tem času pri njih. Povem jim, da se zanimam za njihovo življenje in splavarji so kmalu zgovorni. Sam pritegnem mehki pohorski govoric, kateri so še dodani razni z juga importirani nelepi izrazi in kletvice. Vem, da splavarji radi potožijo svoje težave vsakomur, posebno v teh dneh, ko preživlja naša lesna trgovina hudo krizo. Brkat, žilav Pohorec pripoveduje:

»Les moramo dajati skoraj zastoni. Včasih sem dobil za kubični meter tesanega lesa 30) in še več dinarjev. A danes? Saj sem lahko zadovoljen, če ga sploh lahko prodam za denar. Pred leti sem imel še svoje splave, danes splavarim za druge.«

Drugi, mlajši fant nadaljuje:

»Za kubični meter tesanega lesa dobim okoli 100 dinarjev. V tem je že všteti ves trud: podiranje, tesanje, prevoz k trgovcu

Plačano dobim le deo, les je pa zastonj...«

»Lesni trgovci pa imajo še vedno precej visoke cene« se začudim.

»To je tista krivica, ki je noče nihče videti«, pravijo. »Samo pogledajte in računajte: trgovec kupi pri nas les za sramotno ceno. Prevoz po splavu ga stane recimo do Osijeka 80 dinarjev za kubični meter, skupaj torej največ 200 Din. In veste po čem je ta naš les v Osijeku pri veletrgovcih? 500 do 550 dinarjev kubični meter!...«

V mislih računam na hitro: več sto splavov gre letno na jug našega lesa. Pri takih dohodkih so to že lepi milijoni. Nič čudnega če govorimo o propadanju kmetij na Pohorju in Kozjaku. Saj se organizirano ubija lesno proizvodnjo — mislim skrb našega kmeta za gozdove. In sedaj še te nesrečne sankcije!

»Za koga splavarite ta les?« Imenujejo mi neko veliko lesno trgovino, ki je razpredena po vsej Sloveniji. In zopet tožijo:

»Naš zaslužek je izredno pičel. Dnevno dobimo 24 dinarjev, za povratek po železnici pa še posebej 100 dinarjev. To je komaj za hrano. Družina doma nima od tega ničesar.«

»Pa bi se vsi splavarji organizirali, potem bi pa dosegli kaj več«, svetujem.

»Že imamo organizacijo,« mi pojasnjujejo. »Plačujemo mesečno po deset dinarjev. A kaj bi dosegli, če bi se uprli splavariti za to ceno? Sto drugih čaka na naš zaslužek...«

Večerja

Med tem je bila kuhana večerja: koruzni žganci, zabeljeni z ocvirki. Povabijo še mene in iz glinastega lončka so mi okusno pripravljene žganci izredno teknil. Nato smo še nekoliko posedli ob ognjišču, ko pa sem odhajal, so splavarji še zapeli svojo najpriljubljenšo pesem:

»Mi smo štirje brati,

Vsi Golobičevi sinj,

Vsi smo flosarji.

Sam Bog nam je to srečo dal,

da flos nam je po vodi šau...«

Mehko je donela pesem v zvezdne noči. Kljub vsem živlenskimi trdotam so splavarji še vedno židane volje...

— ob —

Karambol v predoru

Prehod med železnico na cesti med Zg. Logom in Gradcem pri Litiji je potreben preureditve

Litija, 2. aprila.

Banovinska cesta I. reda, ki veže Ljubljano z Litijo ob levi strani Save, je postala v zadnjih letih frekventnejša, in se nahaja danes v izbornem stanju. V veliki meri je to zasluga litijskega cestnega odbora pod vodstvom g. tajnika Turka Lojzeta. Zelo važna in nevarna točka te ceste pa je prehod pod železnico med Zgornjim logom in Gradcem pri Litiji. Ta prehod stoji namreč pravokotno na železnico, mesto, da bi bil zaokrenjen vsaj za 45 stopinj z ozirom na železnico. Cesta teče namreč na obeh straneh železnice vzporedno z njo. Kako oster ovinek napravi cesta, si lahko po vsem tem predstavljate. Vrh vsega pa je ta prehod tudi mnogo preozek. Včeraj popoldne so se srečali v

tem predoru: tovorni avto, z nasprotni strani motociklist iz Domžal, a tik za njim še en tovorni avto. Vsi skupaj pa so zajeli v predoru še nekega pasanta.

Jasno je, da je bil karambol nezogiben. Efekt: motor polomljen, pasant pa je k sreči odnesel zdravo kožo! Zatorej prosimo cestni odbor, naj posveti nekaj pažnje temu mnogo preozkemu in preozkem, vrhu vsega pa še neapačno izpeljanemu prehodu!

— Strašno, vsakih osem dni imaš drugega zaročenca.

— Mama, ali sem jaz kriva, da so možki tako nezvesti?

★

— Sam zvijaš cigarete?

— Da, zdravnik mi je predpisal dosti gibanja.

Primo de Rivera, sin nekdanjega španskega diktatorja, je bil pod sedanjim režimom obsojen na dva meseca ječe.

Ne pozabite danes na Pavlo Wessely!

Kliče in vabi Vas v kino Slogo, da si ogledate njen veliki film »Tako se je končala ljubezen...« Predočuje nam brezskrbna dekliška leta in veliko ljubezen hčerka avstrijskega cesarja, katero je diplomat in zunanji minister Metternich poročil proti njeni volji s cesarjem Napoleonom. Brez skrupuloznosti in ne meneč se za njeno srčno nagnjenja so ji iztrgali ljubezen iz njenega nežnega arca in jo žrtvovali političnem položaju države po izreku: Bella gerant alii — tu felix Austria nube! Film v katerem igra poleg Wessely-jeve tudi sam Willy Forst, je izredno učinkovit in ga priporočamo v ogled vsem ljubiteljem lepih filmskih del. Temu sporedu sledi v soboto premiera najnapetjega filma »Vse mesto govori o tem«. V njem bomo videli bistvene prizore iz ogorčenih borb ameriške policije s kraljem ameriškega podzemlja — s sovražnikom države Čile! Napejše, senzacionalnejšega filma še ni bilo v Ljubljani — zato bo pa tudi »govorilo vse mesto o tem...«

Čudno tele

Subotica, 2. aprila.

V mestni klavnici v Subotici so pred duevi zaklali kravo, ki je imela v sebi tele z dvema glavama in osmimi nogami. Tele so poslali veterinarski fakulteti v Zagrebu.

400 turistov z Dunaja

Sušak, 2. aprila.

Prvega junija bo prišel z Dunaja na Sušak posebni vlak, s katerim se bo pripeljalo na morje okoli 400 avstrijskih turistov. Razšli se bodo s Sušaka v razna kopališča v Hrvatskem Primorju. Nekaj jih bo odpotovalo v daljmatinska kopališča.

Velika železniška konferenca

Sarajevo, 2. aprila.

V prvi polovici maja bo v Hercegovnem velika konferenca predstavnikov in direktorjev železnic držav Male antante, katere se pa bodo udeležili tudi zastopniki železnic drugih evropskih držav. Konferenca bo trajala 12 dni. Doslej se je javilo za konferenco 55 zastopnikov tujih držav. Našo državo bo zastopal generalni direktor državnih železnic g. Naumanovič s številnimi strokovnjaki.

Maribor

m— Narodno gledališče. Petek, 3. aprila: Zaprt. — Prihodno nedeljo popoldne bo otroška predstava »Princezka in pastirček« ob znižanih cenah. Pred igro in med odmori bo pripovedoval pravljice učitelj g. Ramšak.

m— Tujski promet. V mesecu marcu je bilo v Mariboru javljenih 2418 tujcev, od teh 774 inozemcev.

m— Zveza mladih intelektualcev bo imela občni zbor prihodnji četrtek 8. aprila v prostorih »Glasbene matice« soba 6.

m— Bolgarski pevci pridejo. 5. maja bo v Mariboru koncert sofijskega pevskega zbora »Rodna pesem«. Za koncert bolgarskih pevcev vlada že sedaj veliko zanimanje. Mariborske organizacije bodo poskrbele, da bodo bolgarski bratje sprejeti kar najlepše.

m— Zetev smrti. V Hrastju pri Mariboru je umrl v starosti 74 let upokojeni vladni svetnik dr. Otmar Reiser. Preostali naše iskreno sožalje!

m— Gradnja šole v Magdalenski ulici je zopet v polnem teku. Preko zime je delo počivalo. Predvidevajo da bodo že letošnjo jesen odprta vrata nove šole, ki bo nosila naziv »Šola viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«.

m— Sportne novice. V nedeljo, 5. aprila bo ob pol 16. uri na igrišču ob Tržaški cesti prvenstvena nogometna tekma Atletiki SK (Celje) : SK Železnikar. — ISSK Maribor namerava zopet oživiti svojo lahkoatletsko sekcijo, katere vodstvo je prevzel g. Stanko Koštomaj.

m— Na sedem let robije je bil obsojen pred malim kazenskim senatom v Mariboru 80-letni delavec Rok Kolar, ki je 4. januarja tega leta v Mostečnem s sekiro pobil do smrti svojo sestro Terezijo Kanjevo.

m— Važna konferenca. V četrtek dopoldne je bil v mestni posvetovalnici pričetek konference zaradi obmejne železniške postaje v Mariboru in ureditve medsebojnega prometa na progi Maribor—St. Ilj. Konference se udeležujejo naši in avstrijski pooblaščenici.

m— Krvav pretep. V Žikoveh pri Sv. Barbari v Slov. goricah sta se stopla 87-letni posestnik Ivan Polančič in njegov svak. Med pretepom je svak udaril Polančiča z motiko po glavi, da mu je prebil črepinjo. Nvarno ranjenega Plančiča so spravili v mariborski bolnišnico.

m— Kino. Grajski: Izborna veseligrada »Lažni vitezi«. V glavni vlogi Vlasta Burian. — Union: Največji film vseh časov »Carski sel« z Adolfom Wohlbrückom.

m— Hlod je zadel 41-letnega drvarja Alojza Tacerja na riži nad Vuhredom. Razmesaril mu je desno nogo, da se ponesrečenec mora zdraviti v mariborski bolnici.

m— Imenovanje pri narodni banki. Tukajšnji ugledni trgovec Ferdo Pintar je imenovan za cenzorja pri mariborski podružnici Nar. banke. K imenovanju tudi naše čestitke!

Celje

c— Uradni dan zbornice za TOI bo v Celju v torek 7. aprila ob 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici. Združenja trgovcev za mesto Celje. Razlagova ul. 8.

c— Mariborski harmonikarji bodo nastopili v Celju v soboto 4. aprila ob 20. uri v velikih dvorani Narodnega doma, v Laškem pa v nedeljo 5. aprila ob 17. uri popoldne v Sokolskem domu. Vstopnice za koncert v Celju se dode v knjigarni Goričar.

Med dvolastniki v mednarodni situaciji

Ljubljana, 2. aprila.

Tam na meji je čisto drugače, kakor tako-le sredi dežele. Po glavarstvih in policijah ter konzulatih moraš letati, čakati in plačevati, preden smeš pogledati čez mejo, nekateri pa sploh ne morejo doseči tega užitka. To in onstran meje imaš boršče, tu imaš hišo in hlev, tam pa travnik in njivo, povrhu pa še prav posebno privilegiran naslov

„dvolastnik“

Na tej strani kupuješ tobak, tam pa pišes vino, ali primeri se tudi, da tam znanece postrežeš s tobakom in ti prijatelji zato dajo za pijačo, da nikdar ne prenehajo vžitki. Pa polagoma z volički voziš les iz gozda, po veliki cesti tja in po stranski poti nazaj na našo stran, pokramljaš na ter in oni strani mejnikov, poseliš pri kupci črnega čiantja ali pri čurtarci brinjeveca in sklepač prijateljstva v dveh državah. Edino dvolastniško legitimacijo je treba imeti in že se kakor nihalo pri uri sprehaš sem in tja, tja in sem. Če greš z voli tja, se ustaviš na meji in pomoliš bukvico, pa ti financar zapiše vanje voli in voz in sekiro in cepin, nato pa cek! s štampiljko in že voziš brez skrbi čez mejo mimo te in one oštarije. Kolikokrat hočeš na dan — in zvečer se spet ustaviš pri baraki ter cek! s štampiljko ti spet potrdi, da si vole, voz, sekiro in cepin spet »propisno« pripeljal v državo. Zakaj, naša država ne more obstati brez volov in je najhuša kazen za to, če bi kdo hotel zmanjšati njih število. Tam se pa naših volov spet branjajo in zato vsak par mora plačati 1400 lir vstopnine, ki se pri živini imenuje carina. Takorekoč je enako z voli, če bi jih pustil tam, kakor če bi čez mejo pomagal beguncu, ki se jim pri nas pravi »reženterji«. Saj nič ne rečem, gosposka že ve, zakaj ne smejo

voli ven in denar noter ...

Zaradi dveh parov volov, dveh voz in enega cepina je šlo 1. aprila na št. 79. pred malim senatom. Prvi par je dobil potrdilo, da se je vrnil v ljubo domovino, od podpreglednika finančne straže Avguštin, drugi pa od preglednika Franceta; Razen teh dveh sta se pa zaradi volov, ki so za lep de-

c— 687 brezposelnih je bilo koncem marca vpisanih pri celjski Borzi dela, 20. marca pa je bilo 692 brezposelnih, od teh 54 žensk. Pomladanska dela brezposelnost nekoliko omejujejo, vendar še nikjer ni znakov za zboljšanje razmer.

c— Levo ključnico si je zlomil, ko je preteklil teden padel doma 18letni posestnikov sin Jože Zupanc v Rifniku pri St. Jurju ob južni železnici ter se sedaj zdravi v bolnici.

c— Delo dobe: 2 krojača, 2 hlapca, 2 zidarja, 2 delavca, 2 dekl, 3 natakarice, 2 služkinji, dve hotelski kuharici in ena gostinčarska kuharica.

nar ostali tam na oni strani, morala zagovarjati tudi Avguštinov znanec Volk in Francetov znanec, vedno dobrovoljni Mačkovšek, poleg teh štirih sta pa na zatožni klopi sedela še lastnika volov, namreč zidarski mojster Tone in posestnikov sin Pavličev France.

Tone je stopil k Avguštinove mu sosedu Volku in ga prosil, naj stvar z volički uredi. Volk je pa revež brez dela in s tremi otroci ter je rad vzel 150 Din za trud. Sicer je tudi Avguštinu ponudil delež, vendar pa ta niti slišati ni hotel o denariu, napitnini ali celo podkupnini. Pomagati je hotel revnemu Volku in je pritisnil štampiljko. Značilno za razmere med dvolastniki je tudi to, da Tone

ni imel našega denarja

in si je mistih 150 Din izposodil pri gostilničarju. Omeniti tudi moramo, da italijanskega potrdila ni več treba pri voznjah sem in tja čez mejo. Avguštin je pač mislil, da so se voli vrnili, kakor vsak večer, medtem so pa že zobali pri tujih jasliah in se morda pripravljali na dolgo pot čez morje. Veliko sveta so videli pred svojo smrtjo za slavo naše zmagovite sosedu!

Preglednik France pa že 3 leta varuje našo mejo in ima dosti dobrih znancev tudi med dvolastniki. Tako sta se prav na sv. Ane dan našla z Mačkovškom v gostilni. Ta je prišel okrogel tudi pred mali senat. Pomolil je knjižico Francetu, češ, da danes ne gre več nazaj na ono stran, kar je France prav lahko verjel in brez vsega udaril štampiljko. Pri tem se mu pa niti sanjalo ni, da bi mu bil veseli in dobrodušni dobrovoljček dal tujo knjižico. Res je bila knjižica namreč Pavličeva, ki so tudi njegovi voli šli ogledovat lepe kraje po tujih deželah onkraj meje in celo onkraj Rdečega morja. Mačkovšek je namreč navadno vozil po veliki cesti tja, vračal se je pa spet po stranski poti nazaj, zato mu je pa France brez vsega verjel.

Za uslugo je mladi Pavlič dal veseljaku 100 Din in tudi za pijačo. Pri prejšnjih zasliševanjih je Mačkovšek govoril tako in spet drugače, da je od svojih 100 Din dal Francetu 50 Din za uslugo. France se pa odločno brani, da bi bil vzel kak denar, saj je vendar smatral zadevo za popolnoma pravilno.

Res nisem dal, samo v roki sem imel 5 kovačev! potrjuje Mačkovšek in zgovorno slika situacijo. Malo nesiguren je v nogah in se sumljivo maže ter prestopa, ter po ve spet drugače: Kar v žep sem mu vrgel, da ni nič vedel.

Tiho, ste spet fajhtni!

ga opozori predsednik s. o. s. Kovač, a prisednik s. o. s. Gorečan mu očita:

— Menda ste vse vrgli v svoj žep!

— Saj sem danes izpil samo četrtinko vina, gospodje, in nisem prav nič, prav čisto nič, tedaj sem bil pa res malo, ko sem ga tri po pol. Kakopak, res sem ga imel, vendar se mi je pa malo zdelo,

da je Pavlič morda pustil vole tam.

Če se boste tako-le pijan zagovarjali, vas damo za 24 ur v zapor in razpravo preložimo! mu zapreti drž. tožilec dr. Lučovnik.

O, saj ga še nisem dosti! Tisti dan sem bil pa hudo moker, ko sem prišel iz boršta. Tudi mi Pavlič ni povedal, da je vole prodal.

Veseli možiček se samo smehlja ter mežika, da ni prav nič pijan, tedaj pa drž. tožilec:

Predlagam preložitev, da se iztrezne

Kakor bi reveža polil, zatarna: Saj nisem čisto nič! in obupano gleda za sodniki, ko odhajajo v posvetovalnico. Zavrni! so strogi predlog, češ, da mož še ni tako pijan, da bi njegova vinjenost bistveno vplivala na zagovor, predsednik ga pa ošteje:

Sedaj pa tiho, drugače greste res v zapor!

Prav res sem danes samo četrtinko, zadnjič pa poldrugi liter...

Koliko pa včeraj? se spomni prisednik s. o. s. Brelih.

Ja, sem bil dvakrat v Postojni in sem ga nekoliko.

Mladi Pavlič vse odkritosrčno prizna, da je res prosil mnogo bolj, kakor danes, pijanega Mačkovška, naj mu preskrbi potrdilo za prodani par volov, da mu je pa tudi 100 Din za trud. Tako je bil Mačkovšek vinjen, da se danes gotovo več ne spominja, kako je bilo.

Jaz sem se pa res vrnil z voli, nisem pa Francetu povedal, da grem še nazaj — doda Mačkovšek.

S. o. s. Brelih, ki dobro pozna razmere v teh krajih, razlaga:

Vozilo sem in tja vsak dan...

In se dobro imajo v tej mednarodni situaciji

izpopolni dr. tožilec, ki je v svojem govoru posebno pohvalil Avguštinu, češ, vsa čast njemu, da ni sprejel denarja, vendar je pa tudi z uslugo napravil nekaj neprevidnega. Korupcijo med drž. uslužbenstvom je treba zatreti že v karli! Ko je pa zagovornik imenoval Mačkovška za dobrovoljčka se je ta čutil silno počaščenega, da se je ves tresel od zadovoljnega smeha. Drž. tožilec je še ugotovil, da gre sicer za

malenkostne zadeve,

vendar jih je pa treba zagrabiti eksemplarično, da se prepreči tudi najmanjša korupcija.

Francetov zagovornik dr. Pegan je predvsem naslikal okolje v teh krajih ter opozarjal, da je cel disciplinski akt zadeve pregledal, zato naj pa tudi drž. tožilec ne bo bolj financarski od financarske oblasti. Omajal je Mačkovškovo verodostojnost in v ta namen predlagal te 2 priči, ki bi izpovedali, da je mož govoril neresnico.

Nad poldrugo uro se je posvetoval senat in Mačkovška je že ja pretižla umoriti, da se je vsem smilil od srca. Neprestano je rožljaj z denarjem in požiral slino, na posled ga je pa rešila sodba.

Zaradi prestopka je dobil Avguštin 20 dni zapore, njegov kolega France pa 15 dni, zidar Tone 20 dni in 500 Din povprečnine, mladi Pavlič pa 10 dni in 60 Din globe.

vsí pogojno,

Volk je bil popolnoma oproščen.

Usoda pregnanih ruskih knezov

Tako si služijo kruh

V New Yorku živi ta čas pet članov bivše ruske carske hiše Romanovov in sicer velika kneginja Marija Pavlovna in knezi in kneginje Vasil Aleksandrovič, Jurij Konstantinovič, Nina Georgijevna in Ksenija Georgijevna, ločena žena milijarderja Leedsa.

Newyorška odlična družba je sprejela te sorodnike ruskega carja prav pristočno v svojo sredo in se čuti počaščeno, da sme z njimi občevati; toda časti še ne prinesejo denarja. Denar je treba zaslužiti.

In tako je stvar ta, da morajo Romanovi, ti polbogovi stare Rusije, danes sami skrbeti za svoj obstanek, si sami služiti kruh, čeprav tega niso bili vajeni. Toda slia kola lomi, — delaj človek, če hočeš živeti!

Modistka in še kaj.

Se najbolje se godi veliki kneginji Mariji Pavlovni. Bila je žena švedskega prestolonaslednika, a sta se ločila. Preselila se je v New York, kjer je dobila službo v neki konfekciji. Ko je potekla njena pogodba, se je morala ozreti po kakem drugem zaslužku.

Tedaj se je lotila pisateljstva. Pred tremi leti je izdala svoje spomine in dosegla s to knjigo senzacionalen uspeh. Knjiga je prevedena danes že na več jezikov in je dosegla v Ameriki že pet naklad. Pisateljica je zaslužila na njej 300.000 dolarjev.

Pred kratkim je ta mnogostranska ženska odprla še fotografski atelje in sicer kot oddelček velike trgovske hiše. To ji je pripomoglo do še večje popularnosti.

Njegova Visokost — prodajalec

Nedaleč od trgovske hiše, kjer ima Marija Pavlovna svoj fotografski atelje, se nahaja — isto tako na imenitni Peti aveniji — trdnja Sachs & Co., eleganten salon za damsko in moško garderobo.

V damskem oddelku je nastavljena Njegova Visokost knez Jurij Konstantinovič, sin enega najbolj priljubljenih ruskih velikih knezov. Njegov oče Konstantin Konstantinovič je bil mož poštenjak in povrh zelo nadarjen pesnik. Bil je velik pokrovitelj umetnosti in znanosti.

Njegov sin Jurij je bil še zelo mlad, ko je moral zapustiti Ru-

sijo. Najprej je bil komi v New-Jorku, potem dalj časa pri podružnici trdnje Sachs & Co, kjer je moral posluževati milijonarje, ki so preživljali zimo na ameriški rivijeri. Zdaj je spet v New-Jorku, čez dan preprosto prodajalec v trgovini Sachs & Co, zvečer pa priljubljen gost v salonih milijonarjev Aston, Morgan, Vanderbilt in drugih.

Na priporočilo angleškega kralja

Kneginja Nina Georgijevna je hči velikega kneza Jurija Mihajloviča in neke grške princeze. Je tudi bližnja sorodnica angleške kraljevske hiše. Ko je kralj Jurij V. zvedel, da Nina Georgijevna in njen mož knez Čavčavadze iz vladarske rodbine male kavkaške države Daghestan živita v revščini, jima je hotel pomagati in je spravil moža svoje sorodnice v službo pri veliki paroplovni družbi Cunard Line.

Tam je imel knez kot pisarniški nameščenec prav čedno plačo, dostojno kraljevega priporočila, toda z naraščajočo krizo se mu je plača vedno bolj krčila in danes se mora zadovoljiti s skromno plačo kakor vsak navaden uslužbenec. Zato mu pomaga žena, ki je dobra risarica in slikarica, s čemer zasluži precej dobro.

Njena sestra Ksenija Georgijevna se je bila poročila s kraljem vžigalic Leedsom, a zakon je šel kmalu vsaksebi. Vendar prejema ona od svojega ločenega soproga prav lepo penzijo.

Potnik za parfume

Najbolj trdo je usoda prišla kneza Vasilja Aleksandroviča, ki je spisal znano knjigo »Nekoč sem bil velik knez« in ki je brat lepe, v Parizu živeče kneginje Irene Jusupove, katere mož je — kakor znano — umoril Rasputin.

Ta knez je zdaj potnik za neko tovarno parfumov, ki jo je knez Jurij Mačabeli, nekaj časa kralj Georgije in ločeni soprogi slavne berlinske filmske igralka Marije Carmi, osnoval v Los Angelesu.

Kakor vsak trgovski potnik, se mora tudi on z veliko vztrajnostjo in zgovornostjo truditi, da napravi kak posel, in pri tem se mu čisto zgodi — to je usoda agentov, — da ga vržejo ven...

Kamnik pred letoviško sezono

Kamnik, 2. aprila.

Mnogo se je že pisalo v časopisu o perečem vprašanju kamniškega tujsko-prometnega razvoja. Znano je, da je bil Kamnik pred letom črtan iz seznama letoviških mest, ki uživajo za svoje obiskovalce posebne olajšave na državnih železnicah. S to odločbo je izgubil Kamnik mnogo svojih vsakor letnih obiskovalcev, kljub temu, da ga lahko štejem med eno prvih gorskih letovišč Slovenije. Vsega je bil kriv samo nesrečni paragraf 11. železniške tarife, ki določa polovično voznino na državnih železnicah obiskovalcem vseh onih krajev, ki leže nad 700 m nad morjem.

Pravice letovišča

Z letošnjo novo uredbo o letoviških mestih in tujem prometu sploh pa je tudi Kamnik dobil vse pravice letovišča in tako težko priborjeno polovično voznino za svoje obiskovalce. Čudno se nam le zdi, da merodajni krogi v Kamniku še sedaj niso odposlali tozadevne prošnje, kljub temu, da je to že storila večina slovenskih mest.

Letoviška sezona je že tik pred durmi in zadnji čas je, da se končno uredi nerešeno vprašanje kamniškega tujkega prometa.

Sport v Kamniku

Ko je gostovalo v Kamniku rezervno moštvo SK Primorja iz

Ljubljane so domači v nič kaj fair igri klonili pred mnogo boljšimi gosti v rezultatu 12:1. — Glavni vzrok temu visokemu rezultatu je bila težka poškodba domačega vratarja in to že v prvem polčasu.

Tudi težka atletika je v Kamniku močno razvita. Na nedavnih

medklubskih tekmah v Ljubljani so naši tekmovalci odnesli prav lepe zmage. Posebno pa Goršek, ki ni bil nikdar premagan. V nedeljo 4. aprila bodo v Kamniku izbirne tekme. Zmagovalec se udeleži borb za državno prvenstvo v medklubskem ringu.

Denar je pobiral za svoj pogreb

Zagreb, 2. aprila.

V Vodnikovici ulici v Zagrebu se je zgodilo. Stara gospa, ruska begunka, ki že dolgo živi v Zagrebu, je srečala ravno tako starega gospoda in se — onesvestila. Stara gospa so odnesli v bližnjo vežo, kjer se je zavedla. Stari gospod je strmel, ko ga je stara gospa vprašala: Vi ste živi gaspadjin plkovnik?

— Da, živ sem, je odgovoril gospod.

— I vi ne mertvi...

— Njet, madame, ja živim... Zakaj vprašujete tako čudno?

Tedaj mu je madame pričela pripovedovati:

— Pred tednom dni je prišel k meni ta in ta gospod ter mi povedal, da vas je smrt rešila emigrantskega trpljenja. Lepo je prosil, naj bi prispevala za pogreb in za venec, da vas ne bi kar tako preveč beraško pokopali. Dala sem mu 50 Din. Lahko si mislite, kako mi je bilo, ko sem vas zagledala na ulici živega in zdravega. Zdeli ste se mi kakor prikazen z onega sveta.

— Eto, ničev, madame, ničev, se je smejal stari gospod polkovnik, in povedal madami tole zgodbi:

— Bil sem brez dela, kakor moji tovariši. Sestali smo se v neki gostilni v Nikoličevi ulici in tam zapravili še tiste pare, ki smo jih imeli pri sebi. Tedaj je šinila enemu izmed nas rešilna misel v glavo. To je bil neki

znani zagrebški satirik in humorist, po rodu seveda Rus, Naredili so me za mrtvega in organizirali nabiralno akcijo za pogreb in venec. Sam sem moral nabirati prispevke za svoj pogreb pri ljudeh, ki me niso poznali. Pri mojih znancih so pa pobirali prispevke moji tovariši. Tako, madame, ste bili ob 50 Din.

— I vi samij hadjili? je vprašala madame.

— I ja samij, je odgovoril monsieur polkovnik, ponudil stari gospe kavalirsko roko in jo veselo spremil do doma.

Neki filozof je dejal, da Slovani niso duhoviti. Morda za Slovence to res velja, za Ruse pa nikakor ne.

Paroplovna zveza

Sušaka z Dalmacijo

Sušak, 2. aprila.

S prvim aprilom je v veljavi novi vozi red z pa "ke, ki oskrbuje promet med Sušakom in dalmatinskimi pristanišči. V glavnem je vozni red tak, kakršen je bil lani, le izboljšan je v toliko, da se bodo parniki ustavljali tudi v manjših pristaniščih ob morju. Za potnike v Dalmacijo je najvažnejša sprememba ta, da bodo vozili s Sušaka do vseh večjih obalnih krajev v Dalmaciji brzi parniki vsak dan ob 16. uri.

Oglašuj v „Glasu“

Leteča reportaža. Za olimpijado vežbajo v Nemčiji posebne reporterje, ki bodo z letali hiteli križem s slikami in jih donášali časopisju. Nad velikim poslopjem tiskarne, kjer se nahaja uredništvo, odskoči repoter iz letala in po vrvični lestvi pride na streho poslopja. Na naši sliki je reporter pri odskoku zgrešil lestvo, tovariši pa ga bodo spodaj prestregli na razprostrto plahto.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

81

Sonce je zašlo. Le večerna zarja je se razsvetljevala morje.

V udobnih naslonjalkah so na knovu sedeli obe Španjolki, Hardy in Duncan.

V daljavi so opazili zdaj neko črno gmoto, kako se je mogočno dvigala iz morja in kateri se je »Nimfa« hitro približevala.

»To je otok Sherness, gospodična«, e rekel Hardy. »Čez četrte ure boste lahko dobro videli trdnjavo. Odredil sem, naj zaplove »Nimfa« okoli otoka.«

Tereza se je zahvalila. Toda ona, ki je prej tako želela videti to trdnjavo, se zdaj za čudo skorajda sploh ni zmenila zanjo. Tudi Manuelin stric je nekaj časa zrl tja, potem pa je počasi krenil h kljunu jahte.

V daljavi je bil opazil neko jadro. Bila je to velika ribiška ladja, ki je počasi plula ob otoku.

Ribiške ladje in čolni niso bili tu nič posebnega, zato se Hardy in lord Duncan nista prav nič zmenila za ladjo, ki se je približevala »Nimfi«.

»Stric« pa se je medtem previdno oziral na vse strani in nenadoma dal z belo rutico neki znak tisti ribiški ladji.

Na ladji so opazili njegov znak in naglo razpeli vsa jadra. Zdaj je ribiška ladja z vso naglico plula proti »Nimfi«.

Hardy je ves začuden tudi opazil to nenadno kretanje ribiške ladje in vzkliknil:

»Poglejte, koliko ljudi ima na knovu!«

»Najbrže se hočejo izkrcati na otoku,« je pripomnil lord Duncan.

»Bržkone. Toda glej, kaj pa naj to pomeni? Ladja plove naravnost proti nam — pa ne da potrebuje kakšno pomoč?«

»Še tega bi se nam manjkalo,« je jezno zagodrnjal Duncan. »Ali naj se zaradi njih zdaj tu obiramo?«

Med tem je ribiška ladja prihajala čedalje bližje.

Hardy je opazil, kako je nekaj moč stopilo h kljunu ladje.

Hardyjevo začudenje pa se je hitro spremenilo v prestrašenost, ko je videl, da je nekdo z »Nimfe« vrgel močno vrv proti ribiški ladji, ki so jo ljudje tam hitro pograbili.

»Ali so ti cepci zmoreli?« je ves iz sebe vzkliknil Hardy. »Saj bo »Nimfa« preklala na dvoje to trhlo skrinjo. — Ah —«

Hardy je kakor okamenel obstal, ko je videl, kako je Manuelin »stric« hitro pritrdil na jahti vrv, po kateri je urno nekaj moških, z bodali med zobmi in revolverji za pasom, splezalo na »Nimfo«.

»Izdajstvo! — Razbojniki! — Na pomoč!« se je na ves glas drl baron Hardy, toda še preden je prišel k sebi, so njega in lorda Duncana že pobili na tla in ju zvezali.

Z malokostevilno in neoboroženo posadko »Nimfe« so razbojniki tudi kaj hitro opravili. Vse so postreli in zmetali v morje.

Manuelin »stric« je bil sedaj vodja te razbojniške tolpe. Nje-

govi sivi lasje in brada so zdaj odrčali daleč proč ...

Manuela pa je bila vsa iz sebe od strahu. Ona sploh ni vedela, kaj prav za prav namerava Tereza, in vse se je tako bliskovito zgodilo, da je še vsa zmedena stala poleg Tereze, ko se jima je poklonil »stric«, zdaj novi kapitan:

»Opravili smo vse, kakor ste ukazali, je mirno dejal, kot da bi se ne bilo prav nič zgodilo.

»Kaj pa naj naredimo s tema dvema?« pokazal je na Hardyja in Duncana.

»Zaenkrat ju zaprite spodaj, v kajuto«, je hladno velela Tereza. »Mogoče ju bomo še potrebovali. Odredite, gospod Wood, da ju dobro zastražijo!«

»Na povelje, gospodična«, se je priklonil Wood. »Kar se tiče »Nimfe«, upam, da boste z menoj zadovoljni. Strojniki so odšli na svoja mesta. Jahta se ni niti za trenotek ustavila. Krmar je zelo zanesljiv človek. Poleg tega imam še dva moža, ki sta svojčas služila na vojni ladji in se dobro razumeta na topove.«

»Najlepša hvala, gospod Wood«, je dostojanstveno odvrnila Tereza. Zdaj pa odredite, da »Nimfa« spremeni svojo smer. Saj veste, kam hočemo.«

»Je že izvršeno, gospodična. Sedaj plovemo proti severu.«

»Nimfa« je zdaj bila že daleč od otoka in naglo plula proti severu, k ustju reke Tay ...

PISANA DRUŽBA

Ko je bil Wood od vrha do tal pregledal vso jahto in dal svojim ljudem razna povelja, je odšel h krmlu, kjer je stal močan, širokopleč človek.

»No, kako gre?« je vprašal krmarja.

»Kar strah me je prijeti za ta kolešček. Če bi ga malo bolj zagrabil, bi ga zdrobil na drobne kosce«, se je zarežal krmar. »Za vruga, bil sem že krmar na vse drugačnih ladjah, kot pa je tale igračka!«

»No, no, ne bo sile. Res da je vse fino in lepo izdelano, saj pa je ta stvarca tudi namenjena užitku. Obdržali jo bomo, kaj praviš — hm?«

»Rad bi poznal tistega, ki nam bi jo mogel vzeti!« se je zagrohotal krmar.

»Tako je. Jahta bo naša, čim izvršimo neko nalogo.«

Krmar je namignil proti kajuti, kjer sta bili obe Španjolki.

»Aha — za tisti dve?«

»Da. In besedo bom držal, ker se moram tej Španjolki zahvaliti, da sem zdaj sam svoj gospod.«

»Kar se mene tiče, nimam nič proti temu. Mornarjeva beseda je sveta, toda ...« Krmar je nenadoma umolknil.

»Kaj hočeš reči s tem?«

Krmar je nakremžil obraz.

»Kapitan, ali boste dovolili, da gresta ti dve ženski z jahte?«

Wood je ostro pogledal krmarja, potem pa pogledal v zrak in malomarno odgovoril:

»Tega še ne vem ...«

»To je beseda, kapitan! Le tako naprej — ena za vas, druga zame, kaj pravite?«

»Bomo videli. Zaenkrat ne morem nič reči.«

Krmar se je zadržal.

»Hm, saj si lahko mislim, kako bo. He, to bo še fino življenje ...«

»Molči,« ga je osorno zavrnil kapitan.

Krmar je dobro vedel, kako nasilen zna biti Wood, in je hitro zasul pogovor.

»Kam pa plovemo zdaj, kapitan? Ali res samo do reke Tay?«

»Da. Tam se bomo usidrali, ob nekem otoku.«

»Zakaj pa?«

»Tega še sam ne vem. Pa je bomo nekoga napadli.«

»Koga?«

Brezposelni in princesa

Življenje je pisano in tudi brezposelnemu lahko prinese srečo. Ampak more iti daleč za njo po svetu. Tako jo je našel tudi brezposelni Madžar Geza Baranyja, ki mu je danes 40 let. Po vojni v svoji domovini ni mogel priti do kruha, pa jo je mahnil v širni svet in je križem krašem l. 1921. prispel v Bhopal v Indiji.

Tam se mu je posrečilo dobiti službo na dvoru ondotnega maharadža. In tam se je seznanil z indijskim knezom Panditom Malayia, ki ga je vzel s seboj na svoja posestva in ga postavil za vzgojitelja svoje male hčerke. Ko je dekletce odraslo, jo je oče leta 1927. poslal z Baranyjem v Pariz v odlični penzionat, da se tam izobrazi.

V srcu princeze se je iz otroške vdanosti do starejšega moža pa medtem razvila vroča dekliska ljubezen, in ko se je l. 1932. po nenadni smrti svojega očeta morala povrniti v Indijo, je odkrila Baranyju svoje srce in mu izjavila, da je voljna postati njegova žena. Toda v Delhiu je naletela na tako odločen odpor svoje rodbine, da je sklenila pobegniti z Baranyjem nazaj v Evropo. To sta tudi storila, vzeši s seboj vse princezine dragocenosti in ves njen denar. Te dni sta srečno dospela na Madžarsko v ženinov domači kraj in se tu poročila.

Razne novice

Iz New-Yorka poročajo: Te dni so v jetnišnici v Indianapolisu obesili pohabljenca George Barreta. Na nosilnici so ga morali prinesiti pod vislice. Pri nekem krvavem spopadu s policijo, za kar so ga obsodili na smrt, je bil sam tako hudo ranjen, da so mu morali odrezati obe nogi. Barret je ostal do zadnje ure zakrknjen in nepoboljšljiv grešnik. Odklonil je duhovnika, se norčeval iz obsodbe in izrazil zadnjo željo, naj njegovo truplo vržejo psom, da bodo vsaj imeli veselo gostijo.

Slavna pariška pevka Lilly Pans je v spremstvu igralca in pesnika Saše Guitry te dni obiskala po sestvo ruskega profesorja Voronova, znanega specialista za pomlajevanje. Na vrtu vi je več kletk z opicami, katerih žleze uporablja Voronov za svoje operacije. Vsled malomarnosti paznika je ostal zapah v kletki neke orjaške gorile odprt. Žival je prišla na prosto in napadla peyko. Na srečo je bila pevka samo lahko ranjena, ker se je pazniku posrečilo gorilo takoj ugnati. Saša Guitry pa se je rešil s pobegom.

Iz domačih gajev

J. T. Turkuš:

Skopuhu

Ti stara, vela, suha, prhla veja,
Ki na življenja zelenem drevesu,
Obrascena rujavostim mahom,
Mršave sloke prste v zrak moliš;
Ki noč i dan pred smrtjo trepetaje
Zelenja krčevito se oklenjaš,
Ko sapa od severa pohliži:
O, kaj te veže, miče do življenja,
Ti trohla slika zemskega trpljenja?
Zapuščeni udovam i sirotam
Izpuliš s silo zadnji ti vinar;
Ne ganejo te njih solzé, ni prošnje;
Vsaj je strohnel ti v srcu slednji čut.
Ti le nabiraš, grabiš i kopičiš.
Kakor da češ živeti večne dni.
I vendar že stojiš na robu groba.
Kjer skoraj rumenjacom rečeš »sre-

no!«
Od vseh zapuščen, klet i zabljen več-

no.
Je res brezmejna slast v pogledu

zlatov?

Ti ves zaklad so tvoj, vsa tvoja sre-

ča.
Varuješ je, na usta je pritiskaš.

Ljubkuješ je i greješ je na srcu.

Kakor pišeta koklja pod peruto.

O pij, uživaj slast mamljive sreče!

Le sreba v dolgih, polnih jo požirih!

Pred vrati že pohlepen trop se tlači.

Za tvoje zlato v črno se oblači.

J. T. Turkuš, prav za prav Anton Turkuš, je izrazit pesnik po nemilosti božji in utonil zato v nepovratno pozabljenje. Samo da obnovimo spomin nanj — saj naših sodobnikov komaj kdo ve zanj in za njegove pesmi, ki so se do nedavna dobivale še pri rajnkem Giontiniju za ceneno denar — smo prelistali njegove štiri zelene brošure ter gori ponatisknili vzorec njegove kruto zaljene Muze starim v spomin mladim v opomin. Rodil se je naš pesnik l. 1849. na Ptujski gori in bil dolgo vrsto let profesor francoščine in angleščine v Gradcu. Tu je izdal v samozaložbi in tiskal v vseuč. tiskarni l. 1892-93 štiri knjižice pesmi: I. Črna gora, II. Pesmi, III. Koreniti kritikom ljubljanskim slovensk pevec, IV. Vojska i Mir. Misli so ponekod še dobre in zrele, kot se za može spodobi, a pesniška oblika skrajno slaba, jezik starinski, slovica nezadostna. Zvest dedič koseščine!

Astrološka napoved

za 3 april.

Dober dan. Nudi prilike, ki jih velja izkoristiti. Utegnete se seznaniti z ljudmi, ki vam bodo v poslu in poklicu koristili. Za ljubezen in za igro srečen dan. Kupite si danes srečko! — Ženske bodo danes veselo razpoložene, razigrane, zabave željne. A tudi moški bodo razgibani, v ljubezni podjetni in do žensk galantni. Vendar naj bodo ženske danes pri sklepanju novih poznanstev z moškimi previdne. Ne preveč verjeti lepim, zaljubljenim besedam! — Za promet ugoden dan, na polju tehnike se obetajo napredki. Dobri izgledi tudi za nova podjetja, nove kupčije, nove poslovne zveze. Srečen dan tudi za gledališče, muziko in lahko umetnost.

Železniška konferenca v Mariboru

Maribor, 2. aprila.

Davi ob 10. so se v mestni posvetovalnici sestali člani jugoslovanske in avstrijske železniške delegacije, kjer bodo razpravljali o ureditvi spornih vprašanj obmejnega prometa, ki naj bi stopila v veljavo 15. maja.

Delegat je pozdravil podžupan Žebot, zahvalil se je pa za avstrijsko delegacijo njen vodja centralni inspektor avstr. zveznih žel. dr. Rudolf Scheidl, a v imenu jugoslov. delegacije njen načelnik višji žel. svetnik dr. Vučina. Izvoljenih je bilo 6 sekcij, ki prouče ves material, nato bodo pa poročala na plenarni seji, ki se najbrž prične v soboto. Razpravljani bodo o potnih listih in carinskih ter komercialnih zadevah, o tehnični vozovni službi, o odpremi vlakov in o prometu ter o gradbenih zadevah in poštni službi. Razprave so tajne in bo ob zaključku izdan komunike. 15. aprila se obe delegaciji spet sestaneta na Dumažu, kjer bo podpisan skupni protokol o vseh treh konferencah. Kakor znano je bila prva v Ljubljani.

Brat je bratu ukradel 10.000 Din

Maribor, 2. aprila.

Včeraj dopoldne se je šofer Alojz Kores vrnil iz Radvanja domov in s strahom opazil, da je njegov kovčeg odprt. Še bolj se je pa prestrašil, ko je moral ugotoviti, da je s tatov izginilo tudi 10.000 Din gotovine in brovnin.

Tatvine so takoj osumili 16 letnega šoferjevega brata Antona, ki je imel že večkrat opraviti s policijo zaradi tatvin in vlovov, sedaj je pa nenadoma izginil in ga še niso našli.

Vlomljeno je bilo tudi v stanovanje trgovke Rozalije Baeblerjeve v Frankopanski ulici 11 in odnešen kovčeg s 500 Din gotovine ter za 2000 Din perila.

Samo včeraj je pa v Mariboru spet izginilo kar 5 koles in policija si na vso moč prizadeva, da bi odkrila tatinsko organizacijo, ki se je specializirala na tatvine koles.

Napetost na Vzhodu

Moskva, 2. aprila. (Tass.) Radi včerajšnjega obmejnega incidenta ki so ga povzročili japonsko mandžurski oddelki, je mongolska vlada odločila, da se odpošlje k Adikdolomu nekaj bataljonov in artiljerija. Istočasno je mongolska vlada poslala v Tokio protest in javila, da je prisiljena ukreniti vse potrebno, da se v bodoče prekoračenje mongolsko mandžurske meje in incidenti preprečijo. V protestu zahteva med ostalim tudi to, da se krivci teh incidentov eksemplarno kaznujejo.

„Glas“ stane 12 Dir

NAJNOVEJŠA POROČILA

Sokota pred padcem?

Sokota pred padcem?

Asmara, 2. aprila. m. Radi včerajšnjega poraza vojske cesarja Halle Selasija so italijanske čete napredovale na vsej črti. Pričakuje se padec Sokote že v teku današnjega dne. Italijanski avioni so bežeče Abesince bombardirali še daleč proti jugu. Število vseh mrtvih abesinskih bojnikov se šteje preko 10.000. Italijanske izgube so zelo majhne.

Abesinska vlada ne daje nikakih detaljnih poročil in večina prebivalstva sploh ne ve za točen položaj na frontah.

Dopisnik iz Makale poroča, da je danes zjutraj italijanska bom-

barderska letalska eskadra odletela v smeri proti Sokoti. Po neki informaciji namerava ta eskadra bombardirati vse kraje do Magdale.

Mnogo abesinskih bojnikov je v teku zadnjih dni dezertiralo in se predalo italijanskim četam. Večinoma so to možje, ki je njih stalno bivališče in dom že okupirano od italijanskih čet.

Prebivalstvo z navdušenjem sprejema italijansko vojsko in si želi skorajšnjega miru. Po vseh prilikah bo prodiranje kmalu končano in bo proglašeno zasedeno ozemlje za italijansko last.

V dveh dneh pri jezeru Tana...

Asmara, 2. aprila. m. Havas javlja: Z ozirom na uspešno prodiranje italijanske vojske se pričakuje, da bodo italijanske čete dosegle jezero Tana v teku dveh dni. Prevladuje mnenje, da bo zavzetje Gondarja imelo velike posledice glede na zadržanje Italije, kakor tudi glede na zadržanje drugih držav. V Godžamu se še vedno opaža uporniško vrenje in prebivalstvo želi, da jih italijanske čete osvobodijo izpod abe-

sinskega jarma. Z ozirom na interese Velike Britanije glede jezera Tana je Mussolini že večkrat izjavil, da ne mara kršiti pravice nobene države, najmanj pa Anglije. To se je že videlo pri prodiranju italijanskih čet v Sidamu, ki so zelo obzirno prodirale prav zaradi občutljivosti drugih držav. Isto velja glede bombardiranja železniške proge Džibuti—Addis Abeba.

Francija popušča?

Pariz, 2. aprila. r. Nekateri francoski krogi smatrajo Hitlerjev odgovor toliko dovoljen, da bodo nadaljnji razgovori med vlada Francije, Belgije, Nemčije in Velikih Britanije mogoče le dovedli do neklih rezultatov, ki naj bi ustvarili toliko zaželeni porenjski mir. V splošnem so ti krogi mnenja, da je potrebno, da Francija, seveda le v skupnem soglasju vseh sil podpisnic lokarnskega sporazuma, v svojih zahtevah deloma popusti. Da bo Hitler kljub vsem protestom in predlogom

ostal na svojem stališču, to ni potrebno več niti poudarjati. Zato naj Flandin pokaže razumevanje, saj končno je le mogoče, da bo s pomočjo Nemčije, ko bo rešila vse svoje častne zadeve, mogoče ustvariti res dober in siguren sporazum, ki ga Nemčija ne bo več mogla kršiti.

Kakor se doznava, sta včeraj Flandin in min. predsednik Sarraut vodila razgovore v smislu popuščanja napram Nemčiji, posebno zaradi očitne angleške naklonjenosti napram Nemčiji.

V Londonu so zadovoljni

London, 2. aprila. n. Nemški odgovor je bil sprejet z zadovoljstvom. Vlada krogi smatrajo, da je ton nemška note zelo pomirljiv, kot piše »Times«. Vendar se tu zelo računa s stališčem francoske in belgijske vlade, ki se krčevito držata svojega stališča. Hitler v svoji noti odklanja predlog o sklepanju emostanskih sporazumov lokarnskih sil. List misli, da med francosko-belgijskim in nemškim stališčem še ni občutnih točk, toda kmalu bo prišel trenutek, ko bo morala Vel. Britanija posredovati. V vsakem slučaju bo Hitlerjev odgovor proučen podrobno. »Daily Telegraph« piše, da še ni rešeno glavno vprašanje, vendar upa, da se bo po in-

tervenciji Anglije našla srednja pot. »News Chronicle« piše, da Hitlerjev odgovor ne vsebuje popolnoma zadovoljivih točk. Splošno mišljenje pa je, da je nemški odgovor tako sestavljen, da v glavnem zadovoljuje britansko javno mnenja.

Nove spremembe občin

Minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec je podpisal uredbo o izločitvi krajev Hrušica in Pangrčgrm iz občine Brusnice in priključitvi k občini Šmihel-Stopiče, okraj Novo mesto, ter uredbo o ustanovitvi nove občine St. Peter, okraj Novo mesto. S to uredbo se izločijo iz občine Prečna katastrske občine St. Peter, Česnji-

ca, Harinja vas in Zdinja vas, ustanovi pa se nova občina St. Peter s sedežem v St. Petru.

Zastopnik pravosodnega ministrstva Dragiša Cvetković pa je izdal uredbo, s katero se ozemlje občine Strigova iz sodnega okraja Čakovec priključi k sodnemu okraju Ljutomer. Ta sprememba stopi v veljavo 1. junija letos. O teh spremembah piše »Slovenec«.

»Jutro« pa poroča, da je banska uprava z odlokom, ki nosi datum 31. marca, razrešila litijskega župana Frana Lajovica ter člana občinske uprave Šribarja, Bizjaka, Dobravca, Drnovška in Boriška. Vsi so razrešeni po čl. 129-2 občinskega zakona, torej z utemeljitvijo, da »niso v redu vršili svojih dolžnosti«, kar da se je ugotovilo ob nedavno izvršeni reviziji. »Jutro« nadaljuje: S pravnega stališča je razrešitev posebno zanimiva zaradi tega, ker je bila podpisana 31. marca, prizadetim pa sporočena prvega aprila. 31. marca sta senat in narodna skupščina že odobrila obvezno tolmačenje o tem, kdaj se smejo občinski funkcionarji razrešiti po § 129 in 130 zakona o občinah. To je bilo že splošno znano, formalno pa je finančni zakon, ki vsebuje to tolmačenje, stopil v veljavo 1. aprila. Ko bo upravno sodišče razpravljalo o litijski pritožbi, bo moralo zato najprej sklepati o načelnem vprašanju, ali je bil razpust občinske uprave v Litiji še mogoč brez upoštevanja zakonskega tolmačenja, kakršnega vsebuje finančni zakon, ki je bil že v veljavi na dan, ko so bili člani občinske uprave obveščeni o svoji razrešitvi. Ali je na enak način razrešena tudi kaka druga občinska uprava, nam še ni znano.

Pri opoziciji Vilder pri Mačku, Stanojević v Beogradu

Po zagrebškem »Jutarnjem listu« posnemamo, da se je včeraj vrnil iz Beograda v Zagreb Večeslav Vilder, ki se je, kakor znano, udeleževal beograjskih razgovorov o ustanovitvi velikega opozicijskega bloka, ki bi obsegal razen vseh strank sedanje Združene opozicije tudi srbske bivše radikale. Kakor se doznava, bi ta blok ne bil samo volilnega značaja, marveč bi si nadel širši delovni program. Vilder je ponovno izrazil svoje zadovoljstvo nad dosedanjim potekom razgovorov in je to ob svojem prihodu v Zagreb spet poudaril. Takoj po svojem povratku je Vilder referiral o poteku beograjskih razgovorov predsedniku dr. Vladimiru Mačku, od čigar pristanka zavisi sedaj končna odločitev v tem vprašanju. V kolikor se tiče bivših radikalov, pa bo imel zadnjo besedo Aca Stanojević, ki se sedaj mudi v Niški banji, kjer se bo sestal z radikalskim prvkom Mišo Trifunovićem.

V Beogradu slede z veliko pozornostjo razvoju dogodkov, ki so jih sprožili beograjski razgovori. V splošnem smatrajo, da so že dosednji razgovori dovedli do zelo pozitivnih rezultatov. V soboto 4. aprila se bo vršil v Beogradu nov sestanek plenuma akcijskega odbora Združene opozicije, ki se ga bosta iz Zagreba udeležila delegata Večeslav Vilder in dr. Juraž Šutej. V krogih srbskega dela izvenparlamentarne opozicije smatrajo, da bo na novem sestanku prišlo že do povsem konkretnih sklepov, ki bodo zelo velikega pomena za nadaljnji razvoj političnih dogodkov pri nas.

Gumaste opanke

Naše stanovske organizacije postajajo v zadnjem času čimdalje bolj aktivne v borbi za zaščito raznih stanovskih interesov. Iz njihovih vrst prihajajo parole, ki so svojstvene stanovskim državam in takim v katerih vlada fašizem in takim, v katerih vlada fašizem trgovci so vrgli parole proti Bat'i, Ta-ti, tujemu kapitalu, kmečkim zadrugam in industrijskim prodajalnam.

Znano nam je, da je v veliko število vasi prodrla najbolj sovražna družabna bolezen tuberkuloza, da se čimdalje bolj širi in da se število njenih žrtev po vaseh večja. Ravnotako vemo, da so higijsne prilike na vasi slabe, da je ogromno število vasi brez zdravnikov, medtem ko je v mestih zdravnikov še preveč itd. Vse to so vprašanja, ki bi se morala vpoštevati in zahtevati zdravstveno degeneracijo vasi. Toda za zdravje kmeta v nobenem slučaju niso važne gumaste opanke. Radi njih ravno on nebo nikoli trpel škode.

Iz zgodovine parlamentarne borbe v Srbiji je znano, da je v preteklem stoletju nastal cel pokret proti sirovim opankam. V parlamentu je bil sprejet zakon, ki je prepovedal njih prodajo in uporabo. Nato je policija na ulici seževala sirove opanke z nog kmetov in jih kaznovala. Uveljavljanje zakona je predstavljalo zmago opančarjev, ki so bili v tej dobi zelo številni v obrti in so imeli dobre zveze s tedanjimi narodnimi poslanci. V obrambo tega zakona je bilo zopet postavljeno vprašanje zdravja kmeta. Trdilo se je, da mu bodo sirove opanke škodovala. Toda zakon ni imel dobre usode. Kakor hitro so prišle prve volitve in so narodni poslanci pohiteli po mandate, se je vas odločno postavila proti prepovedi sirovih opank. Borba proti zakonu o sirovih opankah je postala najznačilnejša parola te dobe in zakon je bil ukinjen.

Danes se ista pesem ponavlja, samo sedaj ne gre toliko za sirove opanke, marveč za gumaste. Ko so se pojavile gumaste opanke, se je naš kmet začel obuvati. Večinoma je prejel radi drage obutve tudi opanke, kakor ostale potrebščine, kupoval na dolg, in plačal z živili ali z denarjem, v vsakem slučaju z dobrimi obrestmi. Še pred tovarniško proizvodnjo gumastih opank so opančarji v nekaterih krajih krojili opanke iz avtomobilskih gum in jih prodajali kmetu. V gumastih opankah se kmet bolje počuti kakor bos kot prej, ko je bil odvisen izključno od opančarja in njegovega dragega proizvoda. Če zdravju kmeta ne škoduje drugo, pogoji pod katerimi živi in višina mezde, ki jo dobiva za svoj prenaporni trud, je gotovo, da mu bodo najmanj škodovala gumaste opanke. Za vas in kmeta so danes bolj važna vsa druga vprašanja, ne samo vprašanje gumastih opank. Ako je komu res leželo na tem, da tudi v tem pogledu zaščiti zdravje kmeta, naj poskrbi, da kmet more nositi čevlje, toda ne, da ga vrača k sirovim opankam. To bi

Bolezen in ljubezen

Ženin ljubimec v bolnišnici strelja na njenega moža

Ljubljana, 2. aprila.

V čudni, sveti mir bolnišnice so včeraj udarili ostri strel. Na ginekološkem oddelku ženske bolnišnice leži že delj časa težko bolna Marija Pančurjeva žena trgovskega sodelavca Stanislava Pančurja z Viča. Soba ima samo šest postelj in le dve sta bili zasedeni. Pančurjevi so odkazali posteljo v kotu sobe pri oknu. Pančurjevo sta prišla po 13 uri obiskat njen mož in še tretji te trojice, puškarski pomočnik Viljen Kramar iz Ljubljane. O slednjem je vsa bolnišnica vedela, da ga vežejo srčni odnosi s Pančurjevo. Videz je pa bil, da temu ne ugovarja njen mož, ker je Pančurjeva sama čestokrat pripovedovala ostalim bolnicam o vsem tem. Včeraj je pa na čuden način prišlo do usodnega dejanja. Hipoma je v jezi potegnil Kramar revolver ter začel divje streljati okoli sebe. Zadel je moža bolne Pančurjeve trikrat, četrti strel je opraskal sosedo Pančurjevo, jo zadel samo narahlo ob lobanjo ter se skozi brisačo zaril zadaj v zid. Ostala dva strela sta se zarila samo v zid, ne da bi napravila kako škodo.

Hipoma je nastala v bolnišnici silna panika. Vse je begalo po hodnik

ter stopnicah: usmiljene sestre, obiskovalci, strežnice itd. Vse je mislilo samo eno: da zaščitijo sebe! V tej paniki se je Kramarju posrečilo pobegniti. Divje je vihral po stopnicah z revolverjem, vse se mu je umikalo ter bežalo!

Težko ranjenega Pančurja so takoj prenesli preko ceste na kirurški oddelk bolnišnice, vendar je njegovo stanje precej obupno.

Obe sosedki še danes živita pod težkim dojmom tega zločina. Kot edini priči ne vsta povedati dosti več kot to, da se je vse skupaj zgodilo nenadoma in čisto nepričakovano. Obe sta tudi precej resno bolni, zato je njuno duševno stanje še bolj razdvojeno. Posebno najbližja sosedka Pančurjeve, ki je bila rahlo ranjena, pripoveduje, da se je pred tem mimogrede obregnila med prepri usodne trojice in je zato najbrže Kramar namenoma streljal nanjo. Samo malenkosten gib glave in tudi njej bi šla krogla skozi glavo.

Kramarja do sedaj še niso našli. Je majhne, čokate postave, kostanjevih las, okroglega obraza in nosi majhne, pristrižene brčice. Obleden je v rjavo obleko in nosi črno kravato.

119 km od Ljubljane do Sušaka po moderni avtomobilski cesti

Sušak, 2. aprila.

Na zadnjem občnem zboru Združenja trgovcev na Sušaku so referirali izčrpno tudi o gradnji avtomobilske ceste Ljubljana — Sušak.

Za trasiranje te ceste je zagotovljenih že 900.000 Din. Dravska banovina je votirala 10 milijonov Din za gradnjo te ceste na svojem področju. Cesta bo moderno

grajena in se bo končavala v Gornjem Jelenju. Od Ljubljane do Sušaka bo cesta dolga 119 km, bo torej 32 km krajša kakor sedanja cesta Ljubljana — Kočevje — Brod — Delnice — Sušak. Z njo bo Slovenija po najkrajši poti zvezana z morjem. Veliko korist bo imel od prometa po tej cesti zlasti Sušak in Hrvatsko Primorje.

Novosadska „pomlajevalna“ afera

Novi Sad, 2. aprila.

Preiskovalni sodnik je včeraj zašilšal novosadskega zdravnika dr. Uzelca, ki je izvršil nenavadno operacijo. »Pomladil« je namreč nekega starega bogatega Beo grajčana s pomočjo žleze, ki mu jo je »prodal« brezposelni delavec, šele 19 let stari Anton Marič za 4000 Din.

bil napredek. Končno ima tudi borba proti kmečkim konzumnim ni nabavljajim zadrugam isti motiv, kakor borba proti gumastim opankam.

Motivi celokupne stanovske akcije, ki se v poslednjem času vse bolj in bolj razširja, ležijo v težnji za osiguranje monopolnega položaja. Naš kapital se ni naučil boriti se, ne pozna metode prilagoditve. Navadil se je, da se kopiči brez zaprek, da v svoji akciji ne naleti na večje prepreke, da kmeta in vso ostalo maso konzumentov drži kakor ovca jagnje na sescu. Toda taki časi vedno bolj izginjajo. Racionalizacija, izmenjave dobrin postaja danes eden važnih ekonomskih problemov. Čigar rešitev se išče v tem, da se stroški z izmenjavo znižajo na kar najmanjšo mero in se s tem poceni oskrba konzumenta. V tem oziru je zadrugam dodeljena velika vlo-

Proti zdravniku je vložila tožbo Maričeva mati, ki trdi, da ji je zdravnik za vse življenje sina skvaril. Za to afero so se začele zanimati tudi vojaške oblasti, ker mora Marič še odslužiti vojaški rok in je zdravnik izvršil zločin z operacijo nad fantom, če zaradi posledic operacije ne bo sposoben za vršenje vojaške službe.

ga, ki je ne bo mogla zadržati nobena akcija, ker nasproti vsaki stoje interesi več deset milijonov konzumentov kmetov in delavcev.

Namesto k napredku nekateri zahtevajo vračanje v srednji vek, v sistem vsemočasnih monopolnih stanovskih organizacij, ki so bile odločujoče v družabnem in političnem življenju. Danes, v času socialnega pokreta mas, trgovci in obrtniki ne morejo igrati velike politične vloge ter bi vsled tega ne mogli imeti nikakšnega vpliva na državno-ekonomsko politiko. Gotovo pa ne v državi, v kateri predstavljajo 80 % kmetije in okrog 10 % delavci in nameščenci. Zato se oni ne borijo za politični vpliv neposredno, nego posredno, prizadevajoč se, da v prvi vrsti stvorijo monopolistično ekonomsko organizacijo.

(Po »Zemljoradniški zadrugi« št. 11.) V.

Vsa novosadska javnost je z napetostjo pričakovala izjavo zdravnika dr. Uzelca. Ta se pa ni ščitil z zdravniško tajnostjo, temveč je izjavil, da taka operacija ni kazniva, ker ni nobenega paragrafa, ki bi prepovedoval take operacije. Nadalje je zdravnik izjavil, da človek brez ene spolne žleze ni defekten, temveč sposoben za vojaško službo.

Pred množico radovednežev izginila v valovih

Maribor, 2. aprila.

Včeraj okrog 17. so se igrali otroci ob pristanu v bližini znane gostilne »Benetke«. Med njimi je bila tudi 10 letna hči zidarja Tatjana Ljoško in 9 letni Ferdinand Šubic. Skakala sta v čoln ob obrežju in spet iz njega, pri tem je pa deklica izgubila ravnovesje in padla v Dravo. Deček je klical na pomoč in Prihitei so ljudje ter poskakali v čoln ter pričeli iskati ponesrečeno deklico. Na obali in na mostu se je zbrala množica radovednežev, vendar ni bilo nobenega, ki bi bil skočil za deklico v vodo. Zamanj je bil ves trud čolnarjev, a trupelce se ni več pokazalo in ga tudi še niso našli.

Brat je brata ukradel 10.000 Din

— Poslušaj sinko! Jaz sem vdovec, ti pa samec. Če nočeš, da prideva v konkurz, se mora eden izmed naju poročiti!

— Pa se daj najprej ti, oče, ker si že navajen tega.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

La orehi — cele vreče po 50 kg Din 335.—; **La jederce** — 5 kg Din 105.—; razpošilja franko vsaka postaja: G. Drechsler, Tuzla.

Za nekaj ur dnevno išče zaslužka samostojen knjigovodja-bilancist. — Nastavlja, pregleduje in zaključuje knjige, tudi kartoteke. — Cenj. po vpraševanju pod »Čimprej« na upravo »Glasa naroda«.

Ženitve in možitve boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštah znamkah diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezor« Zagreb — pošta 3

Prodajamo zelo ugodno zlato in srebro pri Ig. Janu, grajski urar, Maribor.

38-55

je številka, katero pokličite pri naročevanju svojih

oglasov

»Glasu naroda«